

MAGYAR KURIR

Indult Bétsből, Kedden Januárius' 28-dik napján, 1817-dik esztendőben.

B é t s.

Azok a' Beszédok, mellyeket a' Királyi Magyar Udvari Fő Cancellarius Gróf Erdődy József Úr ő Excellentiája a' Magyar Országi szerentséltető Követ Uraknak általa lett bemutatása' alkallmatosságával, ő Felségekhez a' Császárhoz ugyan Drákul a' Császárnéhoz pedig Németül tartott (Ioth József Úr által magyarázva) így esnek:

A' Császár ő Felségéhez:

Felséges Császár, és Apostoli Király! Ősei hvségének 's Szeretetének pontban örököse a' Magyar Nemzet, szüntelen legfőbb részt vett minden a' Felséges Austriai Házból való Királyait érdeklött akár kedves, akár kedvetlen történetekben, 's ebben helyeztette Fő ditsőségét, 's boldogságát. Ehez képest, a' kiket Felséged a' mái napon Tündöklő Thronusát körül állni lát, ezek Magyar Ország' több Vármegyéinek kiküldött követei, azon köz, és érzékeny örömnök Tolmátsai, mellyel Felséged midőn a' házasságra magát legközelebb meghatározta, és egy mind Familiája, mind virtusai tekintetéből leg fényesebb jegyest választott magának elete párjául, minden alattvaloinak szíveket betöltötte. — Sietnek ezek tiszta szívből eredett kívánásokat Felséged kebelébe kitöltteni, mellyel esedeznek a' Mennyei Urának, hogy Felségedet Ditsó Familiájának, Országának, és a' Hazának soká szerentsésen, 's boldogul meg tartván, ennél fogva ugyan azoknak forró könyörgéseket kegyelmessen hallgassa meg.

Midőn annakokáért azon Vármegyeknek, mellyek itt álló követeiket ezen mindenek felett tisztes követséggel meg tisztelték, alázatos térdhajtással bemutatom, egyszer'smind ugyan azoknak igen alázatos könyörgésekhez a' magamét is hozzá adom, melly is ebből áll: Méltóztasson Felséged ezen a' Magyar Nemzetnek Felséged eránt viseltető igaz tiszteletének, és buzgó hajlandóságának jeléül ki nyilatkoztatott tiszta szívből eredt' és édes érzéseket kegyelmessen venni, és mind e' jelenlévő, mind az ország messzebb eső Vármegyéinek Lakosait, kik bár a' távolság miatt ezen pompába nem részesülhetnek is, de ugyan azon jobbagyi tisztelettel adóznak szíveikben, Császári Királyi kegyelmességével, és Felséges kegyelmével fogadni.

A' Császárné ő Felségéhez.

Felséges Asszony, legkegyelmesebb Asszonyunk! Felségednek, ő Felségével a' Császárral, 's Királyal, a' mi legkegyelmesebb Urunkal lett ditsőséges, minden szíveket a' legkedvesebb érzésekkel elevenítő pompás öszveköttetése, Magyar Országának lakosira nézve is öszvesen az öröm, és tisztelettel tellyes részvétel' buzgó érzéseinek leggazdagabb forrása volt.

Ilyen érzésektől lelkesítettve, és attól a' kívánásgtól ösztönözöttve, hogy Felségednek a' Magyar Nemzet' legfőbb kívánásai, mellyekkel az ezen örvendetes történetet tiszteli, elébe terjesztessenek (míg ezen Ország hív Bendeinek ő Felségének

az ő legkegyelmesebb Uroknak helybehagyásával szerentséjek leszsz, Felségednek Hazai földjökön a' bé vett szokás szerént bódolni) a' Vármegyék a' magok kebelekből követeket rendeltek ezen ditsó czélra, kiket én itt Felségednek a' leg méjebb tisztelettel elébe vezetni bátorokodom.

Méltóztasson Felséged chez képest azon tisztelettel tellyes szerentséltető kívánásokat kegyesen elfogadni, mellyeket azok Öseikről rájok szállott azon hívségekhez, tiszteletekhez, és hajlandóságokhoz keppést, mellyel a' Felséges Auszriai Ház eránt, melynek bólts, és szelid uralkodása alatt a' Magyar Haza már századok óta szerentsének érzi magát, hőrséges örömrézések között tisztelettel benyujtanak, tudniillik hogy a' Gondviselés Felségedet választotta ki, imádott Fejedelme' bódogságának Felséges virtusai által tökéltessé való tételére.

Egyszer'smind pedig ezen alázatos könyörgéseket is méltóztasson Felséged kegyelmesen venni, melynél fogva ők a' Nemzetet Felségednek legfőbb kegyességebe, és kegyelmébe ezen örvéndetes alkalmatossággal ujra a' leg méjebb tisztelettel ajánlják.

Jan. 27 dikén ilyen Pateus jöve ki: —

Mi Első Ferentz, etc. etc.

A' múlt esztendőben Oktober 29-dikén költ Patensben kinyilatkoztattuk, hogy az új költsönözés' interesének bátorságba való helybeztetésére rendeltetett funduson kívül még egy *Eltörő Fundus* fog formátatni, melly a' Státus' adosságának ezen új költsönözés által való nevezedéséhez képpést minden száz forintért egy forinból álló jövedelmefől bizonyossá tétettetik, 's e' mellett az ő jövedelme által beváltatott Obligatióknak interesseikkel is neveltetni fog. Mi ez által kettőre czélzunk, először, hogy a' Státusnak interesés adosságai nevededő mérték szerént és rendes módon kevesitessenek, másodsor, hogy a' Státus' hitelezőinek, kik a' magok bizodalma által

az általunk elővétetett eszközöket elősegélik, kívánságaikat bizonyosabb és mindenkor pénzétehető betsbe helyheztessek.

Meggyőzöttetve lévén a' felől, hogy ezen czélunknak eléreése által azon tekinteteket egygyesithetjük, a' mellyekkel valamint alattvalóinknak úgy átaljában a' Státus' minden hitelezőinek tartozunk, meghatároztuk, hogy ezen eszközöket mind azokra az adosságokra, mellyekért interest kell fizetni, kiterjesszük, 's erre a' végre, azoknak egész kiterjedessekhez képpést, valamint minden már most kitelhető, úgy a' jelenvaló Patenshez képpést a' Státus' rendelkezési alá botsáttatható eszközöket, legthatóssabb módon 's legnagyobb kiterjedések szerént elő vegyünk.

Tehát a' következőket rendeljük: —

1) Egy különös kormányozás (administratio) alá helybeztetett 's egyenesen csak magától való függéssel dolgozó, a' Státus' adosságainak eltörlésén munkálkodó közönseges fundus állittatik fel, melybe, a' következő tikkelyben megnevertető jövedelmek most mindjárt, 's ezeken kívül ezután a' Státusnak minden egyéb feleslegvaló jövedelmei befollyanak, hogy osztán a' közkezen forgó Státuspapírosok' beválttatásának útján a' cursus szerént való bets szerént, a' Státus' interesés adosságainak lefiztetésekre fordittassanak.

2) A' Státus' interesés adosságainak ezen Eltörő Fundusába igazittatnak most mindjárt az itt következő jövedelem kütfejek: — a); az előbbeni költsönözések' alkalmatosságával azoknak lefiztetésekre kiszabott 's a' Státus' kassáihoz útasittatott summák — b); egy 500,000 conventziós forintokból álló summa, melly abban a' mértékben fog nagyobbittatni, mint, a' mostani költsönözés által begyülendő tökepénz-summa, az Oktober 29 dikén költ Patens által a' tökepénznek 1 per Centre határozatott mértékéhez képpést, az eltörlésre nagyobb summát (quottát) kíván, 's a' melly, esztendőnként, egyegy hónap részében

fog az *Eltörő Fundusnak* által adattatni — c); az előbbeni eltörő eszközök által beváltatott intereszes Statusobligatiók, mellyek 50 millió töképez-fummánál többre telnek — d); a' Status' jószágainak eladattasából bejövő summák, mellyet mi, hogy a' Status' intereszes adósságainak kissebbítetése siettetődjön, szélesebben ki fogunk terjesztetni — e); az ezen összegyűlő 's egyesített summák által beváltandó és az *Eltörő Fundusba* betéttendő Obligatiók.

3) Ezen összefolyó jövedelmek, mellyek által az *Eltörő Fundus* már a' magamunkálkodásának kezdetére, részszerént Conventziós részszerént Bétsi bétű pénzben valami 2,400,000 forintok felől tétetik bizonyossá, és a' mellyek az előre bortsátott határozások szerént továbbá is nevednek, kizszorítólag csak a' Status' intereszes papirosainak beváltatására fordittassanak, és ezekhez sem a' Statusnak költségeire, sem valami egyéb célra nézve nem lehet semmi just tartani.

4) Ezen célzásnak annal bizonyosabb elérésére nézve, az *Eltörő Fundus* egy magában fennálló Institutumot formáljon, melly a' mi Finantziái Ministerünk alá tartozék, és ettől azon utak és módok eránt, hogy a' Status' papirosainak beváltásában, azon külömbkülömbféle szakaszokra nézve, mellyekre a' közönséges adósság feloszlik, magát miként viselje, utasításokat vegyen.

5) Az *Eltörő Fundusnak* legközelebről való folytatására egy különös Kormányozás rendeltetik, a' melly, az említett jövedelmek segedelme által beváltatott Obligatiókról 's az interesbéli ekképpen tett kimillésekről, fél esztendőnként való summázat készítsen, a' mellynek előnkbe kell terjesztetni, 's nyomtatásban a' közönség eleibe adattatni.

6) Egy Biztosság, melynek összealkattatását mi magunknak fenntartjuk, 's a' melyhez m' a' Beváltó és *Eltörő* egygyesült Deputatzióbol 's a' Nemzeti Privilegiál

Bankóbol, tagokat adunk: esztendőnként kétszerben összegyülekezvén, az *Eltörő Fundusnak* munkáit és foglalatoskodásait által nézi 's nekünk arról tudósítást teszen.

Költ a' mi Fő és lakó városunkban Bétsben Jan. 22-dikén, az 1817-dik esztendőben, Országlásunknak huszonötödik esztendejében.

Ferentz.

Nagy Britannia.

A' Yorki grófságból *Barnsley* városából azt írják, hogy ott egy tártaság állott össze, melly oly szín alatt, hogy a' Parlamentumnak reformáltatásán iparkodik, egyenesen oda céloz, hogy támadást gerjeszthessen a' nép között: hanem a' Ministerek' újsága a' Kurir, jól a' szivire beszéll az efféléken mesterkedő embereknek, 's minthogy a' példák által való tanítás gyakran legfogatosabb szokott lenni, példának okáért elő hozza nekik, hogy az 1784-dik esztendőben is, mint most, a' Parlamentumnak reformáltatását sürgetvén a' nyughatatlanok, mit beszéltet legyen az akkori híres Orátor *Burke* a' Parlamentumban ezen tárgyról: — "Én, így szólott *Burke*, gyermeki tisztelettel tekintek a' mi Constitúziókra, 's nem akarom azt darabokra törvén valamely varázslónak üstjébe vetni, hogy ezt külömbkülömbféle *ingredientziákkal* megelegyítvén, mind ezeknek salakjából, valamely ifjú erős Constitútiót főzzön. Sőt inkább mind ezeket az ezer mestereket messze kergetvén magamtól, azon leszek, hogy hazánk' Constitúziójának tiszteletet érdemlő öregségét táplálbassam, 's az ő minnyájunkra nézve ily béttes életét enyhítő balsamum olaj által hosszabbithassam."

Hunt, megérkezvén *Bathba* ott a' kortsmán az összegyülekezve lévő de nem igen sok néphez azonnal egy beszédet intézett 's más napra meghívta a' lakosokat, hogy gyü-

lekezzenek össze: de, mint mondják, nem egészen úgy fogadták, mint reménlette. A közönségnek eránta való vélekedésében hasonlóság történt; a kik pártját fogták, tapsoltak neki, az ellenkezők között pedig még olyanok is találtak, a kik fűtyöltek. A melly megzavarodásra az adta az alkalmatosságot, hogy Hunt egy falusi ifiút 's egy könyvárost is fel vett vala maga mellé segéd orátoroknak, 's ezekkel egygyütt állott-ki a közönség' eleibe, kik is történetből nem mindenben értvén egygyet egymással, össze veszték, 's ekképpen erdemessé tették magokat egy kis kifűtyöltetés által való megfenyittetésre.

A kintstár Cancellarius által közönségesse tetetett számadásból a következők, hogy a lefolyt 1816-dik estendőben a Status' jövedelmébéli deficit (hijánosság) 9,185,108 font Sterlingeket (jóval több mint 91 millió forintokat) tett legyen. A stempeles papirossakon 's az ingatlan jószágoktól való adófizetésen kívül, mindenféle egyéb adóknak némei, jóval kevesebbek voltak, mint a menyninek az előbbeni jövedelemlaistromnak meghatároztatása szerint lenniük kellett volna. A jövedelemnek ily nagy summával való megkisebbülése által, nagy lyuknak kellett a közönséges költségen okoztatni. Már előre disputálnak a Ministeriális és Antiministeriális irók a felett, hogy valyon mitsoda eszközök által fogják a Ministerek ezen deficitet kipótolni. Az elsők úgy vélekednek, hogy új Cameralis Obligatziókat fog kiadni a Kintstár, melyből az a jó fog a nagy tőkepénzű emberekre háromlani, hogy nem fog meghalva rakáson heverni a pénzük, hanem jó interest fog hajtani nekik. Az ellenkezők ellenben más oldalról nézik a dolgot. Nem soká elkezdődnek a Parlamentum' ülései, 's ekkor magok a Ministerek megfogják ezt mondani.

A Régens Princez Brigton Jan. 25-dikén oda hagyui's Londonba a Carltonhousei

kastélyba bemenni szándékozott, hogy 28ik ban a Parlamentumot maga személyesen nyissa-ki.

Frantzia Ország.

„Országlószékünknek (így ictak Párisból a folyó Januárius' 10-dik napján) azon kívánsága felett, mellyet a Szövetséges Hatalmasságokhoz intézett, azért, hogy Frantzia országban fekvő armádájokat kisebbítették, s egyéb efféle ehez-tartozó intézeteket tegyenek, már egy hónaptól fogva tartanak az alkudozások. Frantzia ország, az 1815-dik esztendőben November 20-dik napján készült bekességkötés által három kötelességeknek telyesítését valóta vala magára, úgy miot: — 1) ször, hogy a réa vettett rendkívül való hadi adót öt esztendők alatt lefizeti — 2) ször, hogy a Frantzia szélső depártamentekben maradó, 150,000 emberekből álló armádat, eleséggel kitartja — 3) ször, hogy azokat az igen sok kívánásokat, mellyeket az idegen tartományok, administratziók, gyülekezetek, és magános személyek, nevezetesen az 1814-dik esztendőtől fogva ő tölle elszakasztott tartományokban, ő hozzá tartanak (vagy a mivel ezek ötet a magok adossoknak lenni tartják), kielégíti. Most azonközben azt kívánja a Frantzia országlószék, hogy mind ezen három pontokra nézve bizonyos módosítások tetetődjenek. A mi az első tudniillik a rendkívül való hadi adót illeti, ezen tekintetben a Szövetséges Hatalmasságoknak Párisban lévő Követeik magokat azonnal hajlandóknak lenni mutaták arra, hogy a megfizetésre bizonyos időszakokat engedjenek, 's az ő Országlószékeik is (az Orosz birodalmat a magá meszszesége miatt kivévé) bizonyos módosításokkal megégygyeztenek ezen első pontra nézve. Hanem a második pont több nehézségekkel van össze köttetve, mivelhogy a kassáknak kiüressedése 's az adófizetéseknek hátramaradások miatt, mellyeket a közönséges kassába még eddig behajtani

nem lehetett, az Országnak nintsen elegendő kész pénz tehetsége arra, hogy ezen fegyveres seregeket mind kitarttassa. Ezen bujánosságról is a' folyó 1817-dik esztendőre való költségek' s jövedelmek' laistromának kell gondoskodni (már más versben megirtuk, hogy ezen esztendőben 300 milliónál többel haladja felyül a' költség a' bejövendő jövedelmet). Tehát siető segedelem kútfőre vala szükség. Az Országlószerék úgy itélt, hogy legjobb leszen költsönözés által segíteni a' fogyatkozáson. Londonban próba tétetett, melly ugyan eleintén, nem nagyon szapora lépésekkel haladott előre: de végtére, magának az Anglus Országlószeréknek közben járására, mint hallik, tsakugyan tökéletességre ment. Mekkora nagyságú summa vétetett költsön, még nints tudva a' közönség előtt, hanem akár mennyi legyen, e' fog a' Frantzia országban találtató szövetséges seregeknek tartatásokra fordíttatni. Mondják, hogy Hertzeg *Wellington* is azért utazott volna nem régiben Londonba, hogy ez a' költsönözés tökéletességre mehessen, melly ötét, mint a' szövetséges árszáda fő vezérét nagyon közléről illette. Mondják, hogy azok az Anglus pénzváltó házak, mellyek ezt a' summát költsön adták, nagy részint idegen házaknak váltó papirosaik által fedeztetnek, ezeknek pedig a' Szövetséges Hatalmasságok ígérték-meg azt, hogy adott pénzek vissza térítettik. A' mi a' harmadik pontot (a' *liquidálást*) illeti, ez a' maga útján halad előre; hanem a' mi a' megfizetést illeti, a' hihetőleg lassabb lépésekkel fog megesni, mint eleintén gondoltatott. A' Londonban végrehajtatott költsönözésnek azonközben az a' következése lett a' Párisi közönséges fundusra 's a'státus' papirosaira nézve, hogy ezeknek betse néhány napoktól fogva szembetűnőleg nevededik. Ma azt beszéllik, hogy a' Frantzia országban fekvő 150,000 emberekből álló idegen armáda nem tsak hogy 120,000-re le fog szállíttatni, hanem, hogy ezeknek még

az ő fekvő helyeik is jobban kiszélesítettnek, hogy annál könnyebben lehessen tartani őket. Mint mondják egész Picardiára, Champaniára, és Lotharingiára, ki fog az itt maradó 120 ezer emberekből álló armáda terjesztetni. A' hír legalább közönségesen így terjedett-el. Egyéb feltételeit a' Szövetséges Hatalmasságokkal tétetett egygyezésnek, még nem tudja a' közönség.

N a p o l y.

Ferdinandus Király a' folyó Januarius 4-dik napján kiadott végzése által, megbatározta, hogy ennekutána a' *Rét Siciliák* Királyának első szülött fia (a' korona' örököse, *Don Francisco*) Kalabriai Hertzegnek — ennek első szülöttfia pedig (*Don Ferdinando*) Notó i Hertzegnek, neveztesse. A' Király' második Fiának *Leopoldus* Princznek *Salernói* Fejedelem, a' korna' örökös Princz' második fiának *Don Carlónak Capuai* Fejedelem, a' harmadik fiának *Don Leopoldónak Sirakuzai* Gróf, a' negyedik fiának *Leccei* Gróf név adott. Hanem ezen titulusoksemmi just nem adnak a' birtokokhoz, mellyekről ezek a' nevezetek vétettek.

Magának ilyen titulust adott ő Királyi Felsege: — „*J. Ferdinandus* Isten kegyelméből két Sziciliának Király, Jerusalemi Király, Spanyol Infans, Parmai, Piacenzai, és Casztrói Hertzeg, Toscánai örökös Nagy Hertzeg 's a' t.

Spanyol Ország.

Madrid az előbbeni időkben ezen három titulusokkal élt: Nagyon Nemes, Nagyon Hűséges Nagyon Hires. Hozzájuk nyerte vala ezekhez 1814-ben Május' 4-dik napján a' negyediket, a' *Vitéz Bátor*. Most pedig ismét a' Királyhoz folyamodván, a' múlt December' 22-dikén költ Királyi végzés szerint azt nyerte-meg, hogy ezen új titulussával a' superlativus grádusban elhessen, így: *Nagyon Vitéz. Bátor*.

A' Király a' maga eddig volt Finanziái Ministerjét *Aranjo Lopezet*, mint a' Madridi újság kifejezi, a' maga sokaig való kéreseire, elbótsátotta a' Ministerségből: hanem azt jegyzik-meg ezen tárgyra nézve a' *Londoni* újságlevelek, hogy a' nevezett Minister kevéssel, a' maga elbótsáttatása előtt a' Király' eleibe terjesztette volna a' Státusnak a' jövő esztendőre kivantató költségeit, 's ennek alkalmatosságával arról is tudósította ő Felségét, hogy az 1815-dik és 1816-dik esztendőkből 35 millió Piasterekre tett legyen a' Státus' jövedelmébéli deficit, 's hogy az 1817-dik esztendőben még 10 milliókkal fogna nevedezni ugyan ezen deficit.

Madridból már Januárius első napján indult tudósításaink is érkeztek. A' *Mexikó* ellen való nagy expedítzónak elvezése siető lépésekkel közelgetett. *Madridot*, sok Generálisok 's egyéb Stabális és Fő úsztek oda hagyták, 's *Sevilla*, *Cordova*, *Sz. Mária*, és *Kadix* felé vették útjokat, a' hol az ezen expedítziónhoz tartozó seregek össze gyülekezve készen allanak. Erre az expedítzóra az Országnak 20,000 emberekből álló legjobb seregei rendeltettek - ki, minden ahoz való hadi készülétekkel. Ily rettenetes hadi expedítzión nem indult ki a' II-dik *Filep* Király nevezetes expedítziónjától fogva a' Spanyol kikötőhelyekből a' tengerre. Sok linea, fregát és egyéb féle hadi hajók rendeltettek ki elkísérésére és oltalmazására. Fő vezére, mint már irtuk, Generalis *Odonel* (másképpen *Abisbal*).

Spanyol Amerika.

A' *Glasgowi* újságban kijött *Curasói* levelek szerint, Generalis *Morillon* nak, kiől már jó időtől fogva semmit nem olvastunk vala, tudtára esven, hogy a' Királyi seregeket Generalis *Morales* alatt a' *Venezuelai* vidékeken mitsoda szerentsétlenségek érték legyen, 5000 emberekkel azonnal segedelmére indult *Új - Grenadá-*

bol, *Caracoasnak*, 's a' veszedelemben forgó *Terra-fermai* egyéb tartományoknak: hanem alig mozdult ki *Új - Grenadából*, itt a' lakosok azonnal ismét feltámadtak az ott maradt kevés számú Királyi seregek ellen.

Moralesről azt beszéllik, hogy, *Cumanát* az insurgensek elfoglalván, itt ötet is elfogták volna. Mások azt mondják, hogy még a' *Barcelloni* verekedésben elesett volna.

A' *Rio Janeiroi* levelek szerint való sággal bementek a' Portugallus seregek a' Spanyol Király' insurgens tartományainak hátáira, melynek alkalmatosságával egy proklamátziót intézett a' Portugallus vezér a' *Montevideói* lakosokhoz, melyben azt adja tudtokra, hogy ők úgy mennek oda mint barátok, hogy a' jó rendet helyre állítsák, 's őket az *Artigas'* járma alól megszabadítsák, kinek, mint rebbellisnek, semmivé kell lenni. Mi legyen a' Portugallusoknak további czélzása, semmit sem szollanak rólla a' proklamátziójokban. Ellenben azt olvassuk más tudósításokban, hogy *Artigasnak* 7000 emberekből, többire könnyű lovasokból álló armádája van, 's hogy már néhány versben ő lett volna a' győzedelmes, 's hogy a' Portugallus vidékeknek néhány poutjaira is belépett volna. A' *Buenos-Ayresiek* nagyon készülnek, 's verbuálnak.

A' 16 esztendőt ért 's az 50-vent még túl nem haladott Szeretsenekből különböző tsapatok formáltatnak.

Azt mondják 's írják is, hogy a' *Laplata* mellyéki tartományokban nagyon bajos tsatázni ezekkel az insurgensekkel, minthogy itt réngeteg nagyságú pusztatárségek lévén, ezzel a' hadi praktikával elnek, hogy tsak addig allanak helyt, míg jól megy a' dolgok, de vihelyest veszik észre, hogy a' kaptza szorúlni akar, úgy el futnak a' jó fenyiékhez szokott seregek elől, hogy egy darabig hírek se' hallik.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

H i r d e t é s.

A' Cs. K. Baváltó és Eltörő Deputazio által ezennel jelentetik, hogy az ő kormá-nyozása, felvigyázása, és kontrollirozása alatt, az arra kirendeltt Cs. K. Biztosnak jelenlétében, a' Deputazio Udvari Számtar-tóihivatalának közbejöveteleivel, abból a' papiros pénzlől, melly az 1816-ban Okto-ber 29-dik napján költ Felseges Patensnek következése szerint kinyitattott, conven-tziós pénzben 5 *per Centes* költsönözésből begyült 's akkor mindjárt keresztül lyu-kasztattott, ismét tíz millió forintból álló summája, 's ezenkívül még egy 1600 forint-kból álló papiros pénz summa, mellyet Cs. K. Lovas Kapitány Lohr F. W. önként való hazafiuságból adott; 's a' semmivé-
való tétettetésre elszánt, holnapután úgy mint a' folyó Januarius' 27-dik napján dél-
előtti 11 óraker, a' *Stubenthor* nevű kapú előtt a' glaszin lévő elégető házban, minde-
neknek látára semmivé tétettetek. Költ
Bétsben Jan. 25-dik napján 1817-ben. —

Gróf *Nemes Adám*, Képviselői Elölülő
és az Erdélyi Rendek' küldöttje.

Gróf *Lanskorinsky Antal*, a' Gallitziai
Rendek' küldöttje.

Nemes Gadolla János, a' Stirii Rendek'
küldöttje.

T u d ó s í t t á s.

Az *erköltsi Fő-Réguláról* (de principio morali) *Moralis Philosophia* név alatt, Pes-ten Trattner Mátyás Uramnál 1802-dik esztendőben kijött 15 árkusból álló, de ré-
gen elfogyott munkámat számosan keres-
vén: újra kiadni, még pedig Nemes Debre-
czen Városa typographiájában szándéko-
zom, hogy az első kiadás hibáit annyival
inkább elkerülhessem.

A' külömb-külobmféle Kötelességeink-
ről írt munkám is, (*Filozofusi Éthika*) mely

Nagy Váradon 1804-ben jött vala ki, fogy-
tához közelget: mert nyomtató papiroson
156-nál író papiroson pedig 14 nél több
eladó nints belőle.

Ennél fogva szükségesnek ítéltém elő-
re közönségessé tenni szándekomat; hogy
így mind azoknak számát, a' kik a' még
meglévő Éthikát az újjonnan kijövendő Kö-
zönséges erköltsi Philosophiával együttakar-
ják megszerezni; mind azokat a' kik ezen
új kiadást ama nélkül is elfogadják, én is
előre tudhassam. A' két munka teszi
ugyan, az erköltsokról tanító Filozofiának
egészszét: de úgy hogy az egygyik Rész a'
másik nélkül is olvasható, minthogy oly
ezáltal íródott, hogy mindenik egész le-
gyen a' maga nemében.

A' könyvkötő, és Könyváros Urakat,
és valakik az effele szolgálatokat nem saj-
nálják, közönségesen megkérni bátorokd-
tam: hogy a' Venniszándékozók érdemes
neveit öszveszedni, és adándó alkalmatos-
sággal, a' Pesti József napi Vásárkor, T. Kis-
szántói Pethe Ferentz Urhoz, vagy Debre-
czeni Sz. György napi Vásárkor, hozzám
megküldeni méltóztassanak; hogy a' nyom-
tatandó Exemplárok számát ahozképest ha-
tározván a' munkához hozzá kezdhessek,
és azt Lórintz napi vásárra elvégeztethes-
sem. A' papiros pénz Változó betsi miatt
előre bizonyos árrát a' kijövő résznek nem
szabhatom. A' 30. árkusnyi Éthika magá-
ban most 3 fl.; író papiroson 4 fl. A' kik
10 Exemplárt vesznek, a' 11-diket ingyen
kapják. Én munkámat új vizsgálás alá vet-
tem, 's tovább is fogom venni. Debreczen-
ben 14. Ján. 1817.

Professor *Sárvári Pál*, m. k.

Tudományos Jelentés.

Alább írt Főtisztelendő Generalis No-
tarius és Theologiae Professor Tóth Ferencz
Ur által megkeresietvén az eránt, hogy Ke-

resztyén Erkölts tudomány című Munkáját nyomatattatnám ki. — Mivel a' tisztelt Professor Urak minden munkáji, mellyekkel Izzai Literaturánkat gazdagította, az egész Hazai előtti esmértesek, és hasznos voltokért közönséges betsben állanak; hogy a' drága és szűk idők miatt ezen-ujj és atal-jában a' Nemzetre, Oskolákra, az Erköltsök nemesítésére és formálására hasznos Munkának kiadása tovább tovább ne haladjon, 400 Subscribensek sürgetvén is ennek ki nyomtatását, — az irt és már jelentett Munkát ily titulus alatt: Keresztyén Erköltsi tudomány: a' legszebb be-tüktel Medián tiszta papírosra magam költségén ki nyomtatatom, és Aprilis végére tökéletesen el is fog készülni, álván az egész Munka nyomtatásban körül belől 40—45 árkusból. Kérettetnek tehát a' már magokat jelentett Urak, kiknek Neveik hozzám már elküldöttek, hogy a' könyv-árát 5 forintokban Aprilis végéig beküldeni oly móddal méltóztassák, hogy azt a' Könyváros Urak ugyan egyenesen nálam itt Pesten, mások pedig titulált Professor Ur-nál Pápán ne terheltessenek le tenni. Hogyha pedig a' már subscribáltakon kívül még mások is kívánják azon betses Munkát megszerezni: tessék az alább irt helyeken Aprilis végéig 5 forinttal praenumerálni; mert a' Könyvkiyomtatás után 7 forint lesz a' Könyvnek az ára, és csak azoknak fog 5 forintért adattatni, a' kik Aprilis végéig béhiztek, a' kiknek Neveik egyszers-mián ki is fognak nyomtatattatni, — s ugyan ezen okból az új előfizetőknek Neveit

Aprilis végéig beküldettetni kérem. Lehet pedig előre fizetni.

Szathmár Némethiben Szűts György Jósef, Predikátor.

Kassán M. Dulházy Mihály Secretarius, Debreczenben Csáthy György Könyvnyomtató.

Enyeden Baritz Mihály Phil. Doctor és Professor.

Kölcsváron Guttman János Könyváros, és költő.

Miskolcson Désy Mihály Ügyész,

Pápán Főtiszt. Toth Ferencz, és Ts. Tábla-Biró Pápai Sámuel.

S. Patakon Valyi Nagy Ferencz Professor Uraknál.

Siklóvön Tóbi János Könyvkötő, és itt Pesten magamnál.

Költ Pesten Jan. 20-dikán 1817.

Trattner János Tamás.

Könyvhirdetés.

1) A' Szülést-segítő Tudománynak I-ső Kötetje már a' sajtó alól kijöven, a' Titt. Praenumeráus Urak ne sajnálják elvitetni ezen Darabját a' munkának, tulajdon számlásomról, melly vagyon itt Pesten az Urbán háznál, a' Szerviták piatzáu. — Találatik még ezen munka: Pesti Könyváros, Eggenberger, és Kis István Urnál is. —

A' Prenumerátzió a' folyó esztendő Aprilis elejéig 12 forintjával elfogadtatik, a' midőn a' II-dik Kötet is kész lesz. Itam Pesten Januariusban 1817.

L. Fodor András.

- Ján. 24-dik napján Száz forint Huszaspénzért, Váltózedulában 370 1/3 forintot,
 — egy Császári aranyért, — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért 16 fl. 57 kr.
 Ján. 25-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltózedulában 364 1/2 forintot,
 — egy Császári aranyért — fl. — kr. — Egy Hollandus aranyért — fl. — kr.
 Ján. 27-dik napján 100 forint huszas pénzért, Váltózedulában 361 2/3 forintot,
 — egy Császári aranyért — fl. — kr. — egy Hollandus Aranyért — fl. — kr. adták.